

Jan Jacob Slauerhoff (Leeuwarden, 15 september 1898 – Hilversum, 5 oktober 1936), auteursnaam **J. Slauerhoff**, was een van de belangrijkste Nederlandse dichters en romanschrijvers van het interbellum.

Tweemaal gebruikte hij het pseudoniem "John Ravenswood", namelijk bij zijn bundels *Oost-Azië* (1928) en *Mo yang ke* (1930). Na zijn dood verschenen enkele werken onder andere naamsvarianten, zoals "J.J. Slauerhoff".

Vroege jaren (1898-1923)

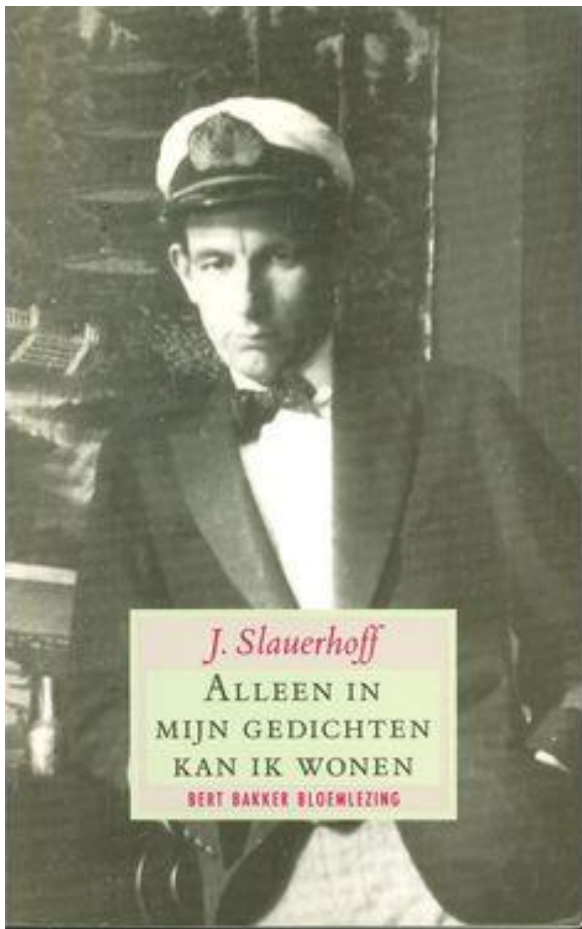
Jan Jacob Slauerhoff (roepnaam "Jan", voor zijn vrienden "Slau") werd geboren als vijfde van zes kinderen in een protestants middenstandsmilieu in Leeuwarden. Hij leed aan aanvallen van astma. Om hierin verlichting te brengen bracht hij ieder jaar enkele maanden door op Vlieland bij zijn familie van moederskant.

Slauerhoff ging naar de Rijks-HBS van Leeuwarden. In 1916 verhuisde hij naar Amsterdam om geneeskunde te gaan studeren. In zijn studententijd leerde hij Simon Vestdijk kennen. Van zijn eerste gedichten werden enkele gepubliceerd in het studentenblad *Propria Cures*. In 1919 verloofde hij zich met Truus de Ruyter, een studente Nederlands. Slauerhoff nam niet deel aan het conventionele studentenleven, maar verkoos een bohemien-achtige, afstandelijke positie, gemodelleerd naar zijn helden, de Franse symbolistische dichters Baudelaire, Verlaine, Corbière en Rimbaud.

Vanaf 1921 begon Slauerhoff zijn eerste "serieuze" gedichten te publiceren in het literaire tijdschrift Het Getij. Zijn eerste dichtbundel, *Archipel*, volgde in 1923. Rond die tijd verbrak hij ook zijn verloving met Truus de Ruyter. In datzelfde jaar studeerde hij af.

In deze tijd kwam hij ook veelvuldig in Jorwerd, waar hij contact had met de domineesfamilie Hille Ris Lambers. In zijn dichterswerk komt zijn affectie voor een van de dochters aan bod.

Scheepsarts met tussenpozen (1923-1935)

Doordat Slauerhoff zijn eigen gang was gegaan buiten het gangbare studentenleven, had hij nauwelijks vrienden in de besloten kringen van geneeskundigen. Daardoor was het voor hem moeilijk een behoorlijke medische aanstelling te krijgen in Nederland. Hij besloot daarom aan te monsteren als scheepsarts bij een rederij die op Nederlands-Indië voer. Zijn zwakke gezondheid speelde hem meteen parten: op zijn eerste reis kreeg hij last van een maagbloeding en astma-aanvallen. Slauerhoff keerde terug naar Nederland, waar hij waarnemer werd in een aantal artsenpraktijken.

Nadat hij enige tijd in Haarlem een gecombineerde praktijk had gedreven met een tandarts, monsterde hij aan bij een andere rederij, de *Java-China-Japan Lijn*, en vertrok weer naar het Verre Oosten. Tijdens zijn contract, dat liep tot 1927, maakte hij reizen naar China, Hongkong, Macau en Japan.

In 1928 ging Slauerhoff varen voor de Koninklijke Hollandsche Lloyd en maakte een aantal reizen naar Latijns-Amerika. Zijn gezondheid ging er iets op vooruit en zijn literaire productie nam evenredig toe. Tot 1930 publiceerde hij zes gedichten- en twee verhalenbundels. Dit was mede te danken aan een van zijn vrienden, de schrijver en literatuurcriticus E. du Perron. Die hielp hem in 1929, toen Slauerhoff enige tijd verbleef in het Belgische landhuis van de Du Perrons, met het sorteren, corrigeren en bundelen van de grote hoeveelheid teksten.

Vanaf 1929 was Slauerhoff weer langer in Nederland. Hij was onder meer enige tijd assistent aan de kliniek voor dermatologie en geslachtsziekten van de Rijksuniversiteit Utrecht. In september 1930 trouwde hij met de danseres en balletschoolhoudster Darja Collin. Dat was het begin van een (korte) gelukkige periode in Slauerhoffs leven.

In 1931 werd Slauerhoff weer ziek (influenza en longontsteking). Hij vertrok naar het Italiaanse Merano om te gaan kuren. Zijn vrouw volgde hem in 1932, zodat ze samen de geboorte van hun eerste kind konden beleven. Het kind werd echter dood geboren. Dat veroorzaakte een zware depressie bij Slauerhoff: nog een desillusie boven op zijn lichamelijke klachten.

Later in 1932 monsterde Slauerhoff weer aan, ditmaal bij de *Holland-West-Afrika Lijn*. Zijn algeheel slechte gezondheid bleef hem zorgen baren. Hij overwoog te verhuizen naar Noord-Afrika, omdat dit beter voor zijn gestel zou zijn. In maart 1934 opende hij een praktijk in Tanger, toen een internationaal gedeelde stad, maar in oktober van datzelfde jaar was hij alweer in Nederland. De perioden van ziekte werden langer, de symptomen werden ernstiger en zijn relatie met Darja Collin leed er flink onder.

Het einde (1935-1936)

Zijn faam als schrijver groeide daarentegen. Zijn romans *Het verboden rijk* (1932) en *Het leven op aarde* (1934) werden alom geroemd en zijn gedichtenbundel *Soleares* (1933) kreeg in 1934 de C.W. van der Hoogtprijs. In 1935 volgden weer enkele zeereizen, maar ook scheidde hij in dat jaar van Darja Collin. Tijdens zijn laatste reis, naar Zuid-Afrika, kreeg hij malaria over een

verwaarloosde tuberculose. Slauerhoff ging opnieuw naar Merano om te herstellen, maar het was te laat.

Nog steeds ziek keerde hij in 1936 terug naar Nederland, waar hij werd opgenomen in rusthuis 'Villa Carla' in Hilversum. Hier stierf hij op 5 oktober, kort na zijn 38e verjaardag en drie maanden na de publicatie van zijn laatste dichtbundel, *Een eerlijk zeemansgraf*.

Na zijn dood

Buste van Slauerhoff in Huizum

Slauerhoffs werk werd na zijn dood alleen maar bekender.

Enkele maanden na zijn overlijden vormde een aantal vrienden en bewonderaars van de dichter een commissie die zich zou ontfermen over zijn literaire nalatenschap.

Hoofddoel was het tot stand brengen van een verzameld werk.

Het eerste deel verscheen in 1941. Er kwamen in de decennia die volgden nog talloze edities op de markt.

Herdenking

In Leeuwarden is een ontsluitingsweg in het zuidwestelijke deel van de stad naar Slauerhoff genoemd, met de daarin gelegen Slauerhoffbrug. Ook werd in Leeuwarden de Stichting Herdenking J.J. Slauerhoff opgericht door het toenmalige Slauerhoff College. Deze organiseert tweejaarlijks een naar de schrijver genoemde gedichtenwedstrijd onder middelbare scholieren. Het leven en werk van Slauerhoff komt terug in een poëzie- en wandelroute in de stad.

Slauerhoff Festival

In november 2012 stond Slauerhoff centraal tijdens een festival in Utrecht dat geheel was gewijd aan zijn leven en werk. De manifestatie bevatte lezingen, films en concerten rond Slauerhoff. Ook verscheen een boek met onbekende teksten van de schrijver, 'Het heele leven is toch verloren', samengesteld door Arie Pos en Menno Voskuil. Tijdens dit festival werden ook drie niet eerder gepubliceerde gedichten van Slauerhoff gepresenteerd: *Chanson violette*. *Drie gedichten naar Albert Samain*, bezorgd door Menno Voskuil.^[2]

Slauerhoff Lezing

In de Dorpskerk in Huizum wordt jaarlijks de Slauerhoff Lezing georganiseerd. Sprekers zijn landelijke prominenten die hetzij zelf veel gepubliceerd hebben, hetzij bewezen affiniteit met literatuur hebben. In de kerk bevindt zich een bronzen afgietsel van Slauerhoffs portret, gemaakt door Ben van der Geest.

Diverse familieleden van de dichter, onder wie zijn ouders, werden begraven op de Huizumer begraafplaats. De grafsteenplaat met de namen van Slauerhoffs ouders staat sinds het graf werd geruimd op een sokkel bij de ingang van de Dorpskerk. De grafsteen heeft deze prominente plek gekregen omdat een van Slauerhoffs langste gedichten (*In Memoriam Patris*, met 34 strofen) is gewijd aan de begrafenis van zijn vader (ook een Jan Jacob Slauerhoff) op de betreffende begraafplaats.